

נתיבות יזעור

והוא מאמרים יקרים, שיחות מוסר וחיזוק משובבי
לב ונפש, שנאמרו בפני תלמידים מקשיבים בקול
חוצב להבות אש קודש, ושאגתו כשאגת האר"י החי,
להנחילם נתיבות דעת התורה ועבודת השי"ת על
פרשת השבוע

ע"י מרן רבינו
הגאון רבי **אברהם יוסף ראזענבלום** זצוקלה"ה
ראש ישיבת שערי יושר

כי תשא תשפ"ד
שנה ו' • גליון רפ"ח

מי שיש בידו חידו"ת או טעיפס של רבינו, וכן מי שרוצה לנדב גליון של תורת רבינו - נא להתקשר למספר: 1-718-854-2290 EXT 9 או לפקס: 1-718-705-8608

חדש!

אפשר לשמוע השיחה הנדפסת בנתיבות יושר של כל שבוע במספר: 1-718-559-6660

תוכן העניינים כי תשא תשמ"ט

"איך לך יפה מן הצניעות"

ג. ביאור הענין של 'הצנע לכת'

ד. התנאי ללכת 'עם' ה' - הצנע לכת

במקום שיש צניעות אין עין הרע שולטת

ה. הצניעות שהיה ברחל, שאול ואסתר

ו. הקב"ה דורש ממך - הצנע לכת

ז. היכי דמי בגדי צניעות

ח. מהות הצניעות הוא ההסתרה

מהלך חיינו היא ההיפך מ'הצנע לכת'

ט. עליונים למטה ותחתונים למעלה

י. איך אנו אומדים ומחשיבים אדם

יא. המלוכה והממשלה למי?

יב. עליונים למטה

יג. להתאים עצמו לפיקטשער

יד. מאכערס

טו. לחטוף מידת הצניעות

כל הזכויות שמורות

למערכת חידו"ת של רבינו ישיבת שערי יושר

בהוצאת מכון "שם עולם"

מכון לחקר כתבי יד - קורות קהילות ואישים

רח' שחל 5, בני ברק

טל: 03-5701977 פקס: 03-5701967

כי תשא תשמ"ט

"אין לך יפה מן הצניעות"

כשעושים בפרסום. הוא לפי, שהתורה והקדושה, דרך ה' ורצון ה' הוא שהאדם יתנהג בהנהגה של צניעות. 'תורה און קדושה, דער דרך ה', דער רצון ה', איז אויף א' הנהגה פון צניעות'.

מהו הכוונה 'צניעות', צניעות היינו הסתרה, ההיפך ממה שהאדם עושה פעולות שיראו אותו ואת מעשיו, שידעו ממנו ושעיני הכל יהיו נעוצות בו. 'צניעות הייסט באהאלטען, דער היפך פון ארויסשטייגען, מאכען מ'זאל מיר זעהן, מ'זאל פון מיר וויסען, איך זאל פאלען אויף יענעמ'ס אויגען'.

דברים אלו הם ההיפך מצניעות. צניעות היא שהאדם יסתיר את עצמו מעיני האחר, 'זיך באהאלטען', שיעשה האדם את כל עניניו בהחבא מאין רואה, ושכל מעלותיו יהיו באופן מוסתר. המעלות שיש בו, המידות שיש לו, המעשים טובים שהוא עושה, שהכל יהיה באופן מוסתר. זהו 'צניעות'.

וְאִישׁ לֹא יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם אִישׁ אֶל יָרֵא בְּכָל הָהָר גַּם הַצֵּאֵן וְהַבְּקָר אֶל יָרְעוּ אֶל מוֹל הָהָר הַהוּא. (שמות לד, ג).

רש"י פירש, 'הראשונות על ידי שהיו בתשואות וקולות וקהילות, שלטה בהן עין רעה, אין לך יפה מן הצניעות'.

עניינה של צניעות נאמר בפסוק במיכה (ו, ח), כשהנביא אומר לבני ישראל "הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלוקיך". ומבואר בפסוק, שהשי"ת מבקש מבני ישראל שיהיה בהם מידות אלו, "עשות משפט ואהבת חסד ו'הצנע לכת' עם אלוקיך". וזה מה שפירש רש"י 'אין לך יפה מן הצניעות'.

ביאור הענין של 'הצנע לכת'

בביאור הענין של 'הצנע לכת עם אלוקיך' שהשי"ת מבקש מבני ישראל, ומה שכתבו 'אין לך יפה מן הצניעות'. ולמה שולט עין הרע כשאין צניעות,

במקום שיש צניעות אין עין הרע
שולטת

”דער נביא זאגט אונז, ללכת
עם אלוקיך, אַ מענטש
וויל גיין מיטן רבונן של עולם,
איז ׳והצנע לכת עם אלוקיך׳.
דער טריט פון כביכול, די דרכים
פון כביכול איז הצנע לכת.”

”צניעות הייסט זיך ניט
באווייזען,
באהאלטען אלעס, דאס איז
צניעות. און דער היפך פון
צניעות איז זיך באווייזען - אדער
ס'רוהפט זיך פריצות אדער
אנדערע לשונות - דער
באווייזען, דאס איז נישט דער
דרכי ה'.”

הנביא אומר לנו שהדרך
שהאדם יכול ללכת
עם אלוקיך, כשהאדם רוצה ללכת
עם השי"ת, הדרך היא ׳והצנע
לכת עם אלוקיך׳. כי המהלך של
כביכול, הדרכים של כביכול הם
ב'הצנע לכת'.

צניעות היא, שלא יראָה את מה
שיש בו, אלא יסתיר את
הכל. ההיפך של מידת הצניעות
הוא מה שהאדם מראה את מה
שיש בו, וזה נקרא פריצות או

התנאי ללכת עם ה' - הצנע לכת

מידה זו דורש ה' ממך - ׳והצנע
לכת עם אלוקיך׳. מי
שרוצה ללכת עם השי"ת, האדם
שיש לו רצון ללכת בדרך ה' - צריך
ללכת עם אלוקיך, כל המהלך
שלו צריכה להיות ב'הצנע לכת',
وهוא מחוייב להתהלך בצניעות.

מהו ללכת עם אלוקיך. נבאר
בדרך משל, כשבחור צעיר
רוצה להתלוות לאדם זקן שמבקש
ממנו שיתלווה אליו, צריך הצעיר
להתאים עצמו לצעדי האיש
המבקש ממנו ללוותו. ואם אין
לצעיר הסבלנות ללכת לאטו כפי
הילוכו של הזקן, הרי שלא יוכל
ללוותו, לפי שהבחור ירוץ והזקן
יסתרך מאחוריו. לכן אם ברצונו
ללכת עם הזקן, מוכרח הוא
ללכת כפי הילוכו של הזקן, מיז
מען גיין נאך יענעמ'ס טריט'.

כמו כן, כשרוצים להתחבר עם
מאן דהו כי מכירים
בחשיבותו ובמעלותיו, שהוא טוב
וחשוב ממנו, ומקונן בו רצון לקנות
לעצמו את השני לחבר, צריך הוא
להתאים את עצמו להנהגת השני,
׳מוז ער זיך צושטעלען צו יענעמ'ס
הנהגה׳. ואם לא יתאים את עצמו
לטבעו והנהגתו של השני לא יוכל
להיות לו לחבר.

הצניעות שהיה ברחל, שאול ואסתר

חז"ל אמרו (מגילה יג:), 'בשכר צניעות שהיתה בה ברחל, זכתה ויצא ממנה שאול. ובשכר צניעות שהיה בו בשאול זכה ויצאת ממנו אסתר.

וביאר בגמרא, 'זמאי צניעות היתה בה ברחל', כשיעקב אבינו ביקש לישא את רחל, 'דכתיב ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא, וכי אחי אביה הוא, והלא בן אחות אביה הוא, אלא אמר לה מינסבא לי. אמרה ליה, אין, מיהו אבא רמאה הוא ולא יכלת ליה. אמר לה, אחי אנא ברמאות וכו'.

אז שאל אותה יעקב איזה ענין של רמאות יכול להיות כאן. השיבה לו רחל שיש לה אחות גדולה ממנה ולאה שמה, ובוודאי ירמה אותו ויתן לו את לאה במקומה.

אמר לה יעקב, יש לי עצה לזה. אמסור לך סימנים, ובעת החתונה אשאל האם יש לך את הסימן. אם תדע את הסימן ותתן לי אותה אדע שזהו רחל. אך אם לא תדע למסור את הסימן יהיה לי הוכחה שלבן רימה אותי. וכך לא

בשאר לשונות. מזה שהאדם מראה את עצמו אינו מדרכי הקב"ה.

כשירר השי"ת על הר סיני בלוחות הראשונות, נאמר בפרשת יתרו שהיו שם קולות וברקים. זה היה רצון ה' שבלוחות הראשונות יהיו קולות וברקים. אך דרך ה' הוא הצניעות, ולפי שבלוחות הראשונות היו קולות וברקים, היה מקום שתיכנס עין הרע בלוחות, כמו שהיה בסופו של דבר שהלוחות הראשונות נשברו.

הטעם מה שהגיעו לכך שנשברו הלוחות, מפרש רש"י, לפי שהיה שם תשואות וקולות וקהילות, שנאספו שם כל ישראל ושלטה בהן עין רעה, 'אין לך יפה מן הצניעות'. במקום שיש צניעות עין הרע אינו שולט שם.

הטעם למה בצניעות אין עין הרע שולטת, לפי שבמקום שיש צניעות היא כולו 'קודש', כי היא כולו בדרך ה'. במקום שיש צניעות מוגנים מכל רע ואין שם מקום לעין הרע לפי שהיא כולו קודש, כולו דרך ה', ואין שם מקום לכוחות הרע להיכנס.

את שמואל למשוח מלך בישראל, ואמר לו שימשח את שאול, והלך שמואל הנביא ומשח את שאול. קודם לכן היה שאול רועה צאן ונחבא אל הכלים, ומאחר שהשי"ת ציווה את שמואל למשוח אותו למלך משך אותו למלך, וברגע שמשח אותו למלך, תיכף נעשה למלך ישראל.

בפסוקים שם נאמר, שתקופה לאחר מכן כשהלכו למשוח את המלך, לא ידע איש מישראל מיהו המלך, ורק שני אנשים בישראל ידעו מיהו המלך, רק שמואל ושאול ידעו מיהו המלך, ומלבדם לא ידע איש מיהו המלך. וזהו הצניעות שהיה בו בשאול, שלאחר שכבר משחודו למלך, וכבר היה מלך ישראל, צריכים לחפש אחריו לידע מיהו מלך ישראל.

הלא אילו היינו נמשחים לאיזה ענין של מלוכה ושררה, תיכף היינו מודיעים הדבר לרבים. גם לפני המשיחה היינו נחפזים לבקש לקבל את המלכות והשררה, שכל אחד היה מבקש שיכתירו אותו למלך. שכן כשמחפשים לתת לאחד איזה תפקיד חשוב או ענין של כבוד, כל

יתאפשר לו לרמות אותי, מ'וועט זיך נישט לאזען פון עהם'.

אך מה עשתה רחל. רחל ריחמה על אחותה, שאחותה לא תתבייש בזה שהיא תינשא ליעקב ומי יודע מה יעלה בגורלה. אולי תישאר עגונה או שתצטרך להינשא לעשיו. לכן לא סיפרה לאיש כלום ומסרה את הסימנים ללאה אחותה, וסיפרה ללאה את כל הענין, ואמרה לה, שכאשר ישאל אותה החתן מי היא, שתאמר "אני רחל", ואלו ואלו הסימנים. וכך היה ולאה נישאה ליעקב.

מעשה זה היה הצניעות שהיה ברחל, שלא סיפרה לאיש דבר, ולא נודע הדבר לאיש, מ'איז נישט געוואהר געווארען דאס'.

בשכר הצניעות שהיתה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול, שהיה צדיק גדול והיה המלך הראשון בישראל. בשכר צניעות שהיה בו בשאול זכה ויצא ממנו אסתר המלכה שהיתה מושיען של ישראל. כל מה שכלל ישראל חיים וקיימים בעולם היא בזכותה של אסתר המלכה, 'אָ דאָנק אַסתר'.

ומהו הצניעות שהיה בו בשאול. אמרו חז"ל, שהשי"ת שלח

חשיבותו, 'אז מיר שאצען אַ מענשט'. הנה כשהאדם מופיע באיזה מקום הרי הוא עושה רושם, ולפי זה אנו אומדים ומחשיבים את האדם. האם הוא אדם נאה, או האם הוא רחב או גבוה, והאם הוא לובש בגדים נאים.

זהו דבר פלא, שאנו לובשים

בגדים - שנחשבים לפרומע בגדים, בגדים שנחשבים לצנועים, ואפשר שבאמת הם בגדים צנועים, אבל לובשים בגדים באופן שיעשו רושם על השני, 'אַ אינטרעסאנט זאך, מיר טוהען זיך אהן אזעלכע בגדים, פרומע בגדים, מ'רוהפט עס 'צניעות', אפשר איז עס צניעות, מ'טוהט זיך אהן אזעלכע בגדים מ'זאל מאכען אַ רושם ביי יענעם'.

כשארם קונה בגדים, אפילו אם

הם בגדים צנועים - כי הרי לא יתלבש בלבושים שלובשים הפרוצים - לא ילבש כובע אדום, 'אַ רויטען קאפעלוטש וועט ער זיך נישט אנטוהן, ויתלבש בחליפה צנועה וקאלער צנוע, וכל בגדיו הם צנועים. אך בכל זאת ילבש בגדים כאלו שיעשו רושם נאה על הבריות, זיי זאלען מאכען אַ שיינעם אנשטעל, שכשיכנס לאיזה מקום, שירגישו שנכנס איזה אדם חשוב שיש להתחשב בו, זאל

אחד רודף אחרי ענין זה, וכל אחד משתדל שיזכה בה.

לעומת זאת, את שאול משחו

למלך ואיש לא ידע מכך. גם לאביו לא סיפר שהוא נמשח למלך. זהו הצניעות שהיה בו בשאול, ובשכר זה זכה שיצאה ממנו אסתר.

הקב"ה דורש ממך - הצנע לכת

זהו מה שהשי"ת דורש מהאדם,

זימה ה' דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלוקיך. דרכי ה' היא הצניעות, זהו רצון השי"ת, והשי"ת אוהב ענין זה.

השי"ת אוהב את הצניעות.

וענין הצניעות היא להסתיר את כל המעלות וכל שאר הענינים מאחרים, שהכל יהיה מוסתר, 'אלעס זאל זיין באהאלטען'. שיסתיר את עניניו מעיני השני, ויסתיר את עניניו מידיעתו של השני, ויסתיר את עניניו מפיו של השני, שהכל יהיה מוסתר, 'באהאלטען זאל זיין'.

היכי דמי בגדי צניעות

כשאנו רואים את האדם ורוצים

להעריך ולאמוד את

צניעות ואין זה מלבוש צנוע. דאס איז דער היפך פון צניעות, דאס איז נישט צניעות'דיג אנגעטוהן.

מהות הצניעות הוא ההסתרה

צניעות אינו הכוונה בדווקא למה שנוגע לעניני אבן העזר. כל עניני הצניעות שחז"ל מפרשים כאן, כשנתבונן בהם, אין להם קשר עם עניני אבן העזר.

במעמד הר סיני היו 'תשואות וקולות וקהילות', ועל ידי זה שלטה בהן עין רעה. ועל זה פירש רש"י 'אין לך יפה מן הצניעות'. האם היה חסר שם עניני צניעות שנוגע לאבן העזר, הס מלהזכיר, לא היה שם שום פגם, לא היה שם אפילו שעה אחת של פגם שנוגע לצניעות של אבן העזר.

מה היה שם החיסרון של צניעות, היו שם 'תשואות וקולות וקהילות', ועל זה פירש רש"י 'אין לך יפה מן הצניעות'.

כמו כן אצל רחל ושאל, לא היה שם עניני צניעות שיש להם שייכות עם עניני אבן העזר. אדרבא, הצניעות היתה שם במה שהיא גילתה הסימנים שנתן לה יעקב. הצניעות היה מה שלא סיפרה לו שמסרה את הסימנים

מען זעהן און שפיהרען אז ס'איז עפעס אריין געקומען דא אַ מענטש וואס מ'דארף זיך רעכענען מיט איהם איז דא אריין געקומען.

אנו מדמים שאנו מתלבשים בבגדים צנועים, שאם הבגד אין לו צבע מרעיש, 'אז דער סוט האט נישט קיין שרייענדיגער קאליר', נחשב כבר שמתלבשים בצניעות. אמת הדבר, שאם הצבע אינו רועש יש בזה צניעות.

אך צריכים לדעת, שלא רק הצבע צועק, לא רק התרנגול צועק, גם האדם עצמו יכול לצעוק. גם כלב יכול לצעוק, האם רק הצבע הוא זה שצועק, יש הרבה דברים שצועקים.

"נישט נאר דער קאליר שרייט, נישט נאר אַ האן שרייט, אַ מענטש קען אויך שרייען, אַ הונט קען אויך שרייען, נאר דער קאליר שרייט? ס'איז דא אסאך זאכען וואס שרייען"!!!

כשהאדם הולך לרכוש לעצמו בגדים, בין אם זה סוט או כובע, נעליים וכדומה, וכוונתו בשעת הקניה הוא שכאשר ילבש את הבגד שקנה שזה יעשה רושם על הבריות, זהו ההיפך של

תורה ומצוות, 'ער גייט אנגעטוהן מיט אַ פרומער קאפעלוטש און מיט אַ פרומער רעקל, אלעס איז פרום'. אלא שהוא מתלבש באופן מסוים ומתראה באופן מסוים שהעין תסתכל עליו, 'וואס די אויג פאלט אויף איהם'.

לעומתו, השני נכנס באופן שלא מבחינים בו ולא רואים אותו ולא זוכרים ממנו, כי העין אינה נופל עליו ואינו נכנס בפיו של השני, 'נישט ער פאלט אויפ'ן אויג, נישט ער פאלט אויפ'ן מויל פון אַ צווייטען, וגם אינו עולה במחשבתו של השני. הפועל יוצא מזה היא, שהשני יש לו הנהגה של צניעות, ואילו הראשון אין לו הנהגה של צניעות.

אנו רגילים להבין את מהות הצניעות באופן מצומצם ביותר. עניני צניעות נחשבים אצלנו במה שנוגע לעניני אבן העזר, ושהאדם לא יתראה כמו הגויים הפראים ברחוב, 'מיזאל נישט אויסזעהן ווי די ווילדע גויים אין די גאס'. זה נכלל אצלנו בכלל הצניעות.

אך לפי איך שחז"ל ביארו מהות הצניעות, הרי זהו ענין אחר לגמרי. כל תנועה של האדם שיש בתנועה זו ענין של גילוי ופתיחות,

ללאה, ולא רצתה לעשות סוד מעניניו של יעקב אבינו.

אצל שאול היה ענין הצניעות, שכאשר משחווהו למלך ישראל, הסתיר את הדבר מעיני הבריות. זה היה מידת הצניעות של שאול.

מהות הצניעות הוא ההסתרה, שלא ירצה להראות את עצמו, שלא ירצה שיראו אותו או שיחשבו ממנו, זהו המהות של הצניעות.

"צניעות הייסט באהאלטען, נישט וועלען ארויסשטייגען, נישט וועלען מיזאל מיר זעהן, מיזאלה קלערען פון מיר, דאס הייסט צניעות!!!"

נמצא, שכאשר האדם עושה פעולות כדי שלהחשיב עצמו, כדי שיכנס לעיניו של השני, כדי שיכנס לתוך פיו של השני, כדי להיות במחשבתו של השני, זהו ההיפך מצניעות, שכן מהות הצניעות היא ההסתרה.

כשנכנסים לבית המדרש שני יהודים, אחד לבוש בבגדים מהודרים. אמנם הוא אינו לבוש בכובע אדום, 'נישט מיט קיין רויטען קאפעלוטש', אלא שלובש כובע ושאר בגדים ככל השומרי

היפך הצניעות, שעושים כל הפעולות כדי שהשני יסתכל עליו.

הנהגה זו של בני האדם אינו רק כלפי עצמם, אלא גם כלפי אחרים. כשאנו מסתכלים על אחרים, איזה רושם הוא פועל עלינו, הרי שההסתכלות שלנו הוא על החיצוניות שלו. אנו לא מסתכלים כלל על פנימיותו.

אנו מסתכלים על הזולת האם דיבורו היא דיבור נאה האם צורתו נאה, האם הוא לבוש באופן מכובד, 'ער גייט זיך ברייטליך שיין אנגעטוהן'. אז אומרים עליו זהו אדם מכובד, זהו אדם חשוב. אבל כשרואים אחד שאין דיבורו ברור, 'ער רעדט אונטער די נאז', שלבש בבגדים פשוטים והתנהגותו בהנהגה פשוטה מסתכלים עליו כעל אדם פשוט.

על הראשון מפטירים ואומרים שזהו אדם חשוב. ואילו על השני מחליטים שהוא אדם פשוט. איזה סיבה קובע בעינינו כשאנו קובעין שהראשון אדם חשוב והשני אדם פשוט. כי הראשון מדבר באופן נאה ומדבר בעוז וחוזקה, ולבוש בבגדים נאים ומכובדים, 'ער גייט אנגעטוהן פיין און שיין'. ואילו השני איך אנו מתייחסים כשאנו מסתכלים עליו.

'אפענקייט', שיהיה פתוח לעיני בני האדם והפה של האחרים, זהו ההיפך ממידת הצניעות.

בכלל זה, כשבחור נכנס לבית המדרש ולומד בקול כדי שיראו שהוא לומד, גם זה היא ההיפך ממידת הצניעות. כשהולכים לקנות מלבושים ומחפשים שהמלבושים יהיו באופן שיעשו רושם על השני, שיתפוס מקום חשוב בעיני השני על ידי מלבושיו, זהו ההיפך של צניעות.

הכוונה אינו שצריכים להתלבש בבגדים קרועים ובלויים. אדרבא, כשלובשים בגדים קרועים ובלויים, גם זה מכניס עצמו לתוך עיני בני האדם ומראה את עצמו כשוטה, 'אויף אַ צודרייטער ווייזט מען זיך'. גם זה אינו בכלל מידת הצניעות.

מהלך חיינו היא ההיפך מ'הצנע לכת'

"אונזער גאנצער אייגענער לעבען איז איינגעשטעלט אויף דער היפך פון צניעות, מ'טוהט זיך צו ווארפען אויף יענעם'ס אויגען".

האמת הוא, שכל מהלך חיינו מיוסד על דרכים שהם

מיט אנדערע טריט, קען מען מיט יענעם צוזאמען נישט גיין. הוא ילך ואני אלך, אבל יחד לא ילכו, לפי שכל אחד יבעיס את השני.

כשבחור צעיר שאוהב ללכת במריצה מלווה אדם

זקן, הרי שהקטן מתמלא ברוגזה על זה שהזקן מהלך לאטו, והזקן מתמלא בכעס על הצעיר שמבקש להוליכו מהר ואין לו הכוח ללכת במהירות, ושניהם נעשים ברוגז זה על זה. היה טוב לשניהם אילו כל אחד היה הולך ביחידות. שאחד ירוץ והשני ילך לאיטו, וכך יוטב לשניהם.

כמו כן, כשחפצים ללכת 'עם' אלוֹקִיךָ, נדרש מהאדם שבאמת ילך בדרכי הקב"ה, ועל ידי זה שיש לאדם מידת 'הצנע', אזי יוכל להיות 'ללכת עם אלוֹקִיךָ'.

הלוחות הראשונות שניתנו באופן של 'תשואות

וקולות וקהילות', אף על פי שהשי"ת הוא זה שנתן את הלוחות באופן זה - הלא בני ישראל לא היו אלו שביקשו שמתן תורה תהיה באופן הזה - השי"ת בעצמו קבע שנתנת הלוחות תהיה באופן זה, דער אייבערשטער אליין האט עס אויסגעשטעלט. אעפ"כ היה מקום

סיבת הדבר הוא לפי שמהלך חיינו הם ההיפך של 'והצנע לכם עם אלוֹקִיךָ'. העין שלנו קולט רק 'תשואות וקולות וקהילות', ורק באופן זה אפשר להשפיע עלינו, 'נאר אזוי ווערט מען געכאפט'.

אנו נמשכים ונתפסים אחרי הנהגה של 'תשואות וקולות וקהילות', לפי שמהלך חיינו אינו בדרך הצניעות, דרכנו היא ההיפך הגמור. השי"ת אומר לנו 'והצנע לכם עם אלוֹקִיךָ', ואילו הדרך שלנו הוא שאין אנו נוהגים כלל בהצנע לכת. הדרך שאנו הולכים בה היא ההיפך מ'הצנע לכת', לפי שדרך זו מוצאת חן בעינינו, וזהו הדרך שבחרנו בה.

דבר פשוט וברור היא, שמי שבחר לו ללכת במהלך הזה ודרך החיים הזו, אין זו הדרך של 'לכת עם אלוֹקִיךָ', אלא שהיא הליכה עם הצד שכנגד, הליכה עם השטן, זהו 'גוישער' לכת, אין זה לכת 'עם' אלוֹקִיךָ.

כשרוצים ללכת עם השי"ת, צריכים ללכת כפי המהלך של מי שרוצים להתלוות אליו. אבל אם הולכים במהלך אחר אי אפשר ללכת עמו, 'אז מגייט

איך אנו אומדים ומחשיבים אדם
אצלנו נמדד החשיבות באופן
 הפוך לגמרי. למי נותנים
 עליה מכובדת, לזה שיש לו שם
 מכובד, זה שדואג כל העת
 שישמעו ממנו, דער וואס האט אַ
 גרויסער נאמען, דער וואס לאזט
 פון זיך הערען, אותו מכבדים
 בעליה מכובדת. אבל מי שנכנס
 לבית המדרש כפוף ונחבא אל
 הכלים ואינו עושה עסק מעצמו, אַ
 געבויגענער וואס מאכט נישט פון
 זיך, ומתיישב בין כל האנשים
 הפשוטים, לא עולה בדעת מאן
 דהו לכבדו בעליה, הרי הוא יהודי
 פשוט, אַ פראסטער פשוטער איד.
כל זה לפי שאנו קובעים את דרגת
 חשיבותו של האדם לפי מה
 שגלוי לפנינו, לפי מה שאנו רואים
 ושומעים לפי זה אנו מעריכים
 ומחשיבים את בני האדם. אילו
 היינו קובעים דרגת חשיבותו של
 האדם לפי הפנימיות שלו, הרי
 שהיה תוצאה אחרת לגמרי.

אם היו מודדים ומעריכים לפי
 הפנימיות של האדם היו
 קובעין חשיבות למי שיודע ללמוד
 יותר, לפי כמה שהאדם זכה לקנין
 תורה, לפי כמה ששומר לשונו
 ביותר זהירות, לפי כמה ששומר

שהיצר הרע והעין הרע יהיה להם
 איזה שייכות בדבר, כי אין לך יפה
 מן הצניעות.

עליונים למטה ותחתונים למעלה

חז"ל אמרו (פסחים נ.), שאמורא
 אחד נחלה ונשמתו עלתה
 למעלה. כשחזר וירד לעולם הזה
 שאלוהו מה ראה למעלה, השיב:
 'עולם הפוך ראיתי, עליונים למטה
 ותחתונים למעלה.'

הכוונה בזה הוא לפי שהדברים
 שאנו מחשיבים בעולם
 הזה, או אנשים שאנו מחשיבים
 בעולם הזה, הרי למעלה בשמים
 הם נמצאים למטה. ואילו האנשים
 שאנו לא מחשיבים כאן שם הם
 נמצאים למעלה.

המשמעות

מזה הוא, שהחשיבות
 שאנו מחשיבים בעולם הזה שונה
 לגמרי מהחשיבות שיש למעלה,
 'אונז מעסטען מיר אנדערשט ווי
 מ'מעסט אויבען'. למעלה
 מחשיבים מי שהלך בדרכי ה',
 ודרכי ה' הם 'והצנע לכת עם
 אלוקיך'.

כשמישיחים בדברי הלצה על המזונות והיי"ש שמעמידים על השולחן בקידוש, יש לו מוח חריף ולשון חריפה, אַ דזאק מאכען אויף דעם קעיק און אויף די בראנפן וואס מ'שטעלט אויפ'ן טיש, האט ער אַ שארפען צינג און אַ שארפען מוח'. האיש הלז זוכה לעליה מכובדת כי הוא אדם מכובד, אדם חכם ומצלח, 'ער איז דאך אַ לייטישער מענטש, אַ קלוגער, אַ טויגליכער, וגם יודע ללמוד, אַ שיינער איד, שיושב במזרח וראוי לכבדו בעליה.

אבל אותו המלמד, מי הוא, 'ווער איז ער'. ומדברים עליו כעל 'אותו אברך שמסתובב כאן', שאפילו לא מכירים בשמו, אע"פ שהוא מתפלל בבית המדרש זה כבר חצי שנה, עדיין אין מי שמכיר בשמו, ומראים עליו רק שהוא האברך הצעיר שעומד למטה בסמוך לארון הספרים.

בנוסף יש על האברך הזה עוד סימן, שהוא מאריך בתפילת שמונה עשרה, 'דער יונגעראנטשיק וואס שטייט ביי די ספרים אונטען. נאך אַ סימן, ער דאווענט די לאנגע שמונה עשרה'ס'. ויש עוד סימן שמראים עליו, שלפעמים מכבדים אותו

יותר על מחשבותיו, לפי זה היו צריכים לקבוע חשיבותו של האדם, 'זאל מען מיט דעם מעסטען אַ מענטש'.

אך אנו אינם קובעים חשיבותו של האדם כך. שכשנכנס ישיבה בחור או אברך כולל או מלמד בבית המדרש ומתפלל כראוי, 'ער דאווענט ערליך', ואינו מדבר לשון הרע, ואינו קופץ לקחת הקעיק כשיש קידוש בביהמ"ד, ואינו מדבר סרה על הקייטרינג האם החמין היו טובים, 'ער קריטיקירט נישט דעם קייטרינג ווי דער טשולענט איז', ואינו מדבר סרה על הבעל תפילה אם שר באופן נאה את הקל אדון, וגם לא מפריע לו אם הבעל קורא מאריך מעט בקריאת התורה, ובלבד שישמעו היטב את הקריאה.

מהאנשים כאלו שוכחים לגמרי מקיומם, 'איהם

פארגעסט מען אינגאנצען', אבל אותו מתפלל שמביע דעתו על כל ענין וענין, על הניגון ששרו בקל אדון יש לו לומר הערה, ולגבי קריאת התורה יודע הוא למדוד היטב האם הקריאה היא במהירות או במתינות, והוא גם מומחה גדול לומר האם הקוגל היה טוב או לא.

אך כשעולים למעלה, המעלה היא 'והצנע לכת עם אלוקיך'. למעלה רק השי"ת הוא הבעל הבית. שם אין פרעזידענט ואין פריים-מיניסטער, שם שולטים רק השי"ת והפמליא של מעלה והבית דין של מעלה, ואין לנו שום שליטה שם.

שם משלחים אותנו אל מעבר לדלת יחד עם השטן, 'דארט שטייען מיר אונטער די טיהר, שיקט מען אונז אוועק מיט'ן שטן צוזאמען'. ואילו את האברך, 'דער יונגערמאנטשיק', שמאריך בשמונה עשרה ונעמד סמוך לארון הספרים ומכבדים אותו בגלילה, הוא עולה למעלה לפי שהלך כל השנים 'עם אלוקיך', השי"ת מושיבו למעלה.

כשאנו מגיעים לשם עם השטן ביחד, מה היינו למטה, למטה ישב האדם במזרח והיה משורר 'קל אדון' בניגון נאה, וידע למדוד האם קריאת התורה היה במתינות או לאו, וידע לאמוד איזה קייטרינג טוב ואיזה קייטרינג מאכליו אינם עריבים כל כך, והיה תופס תמיד את העליות המכובדות, 'די שיינע עליות אוועקגעכאפט', והיה הגבאי בבית המדרש, והחשיב את עצמו

בגלילה, וגם כשהוא ניגש להתפלל לפני העמוד אין קולו נשמע ברמה, וכך נותנים עליו כל מיני סימנים מבלי לדעת את שמו.

אבל בשמים 'תחתונים למעלה', בשמים קובעים חשיבותו של האדם באופן אחר לגמרי, 'והצנע לכת עם אלוקיך', דרכי ה' זהו ה'הצנע לכת'.

המלוכה והממשלה למי?

והנה בעולם הזה השליטה היא בידינו, לנו יש את השליטה יחד עם השטן, 'דער שטן מיט אונז', זהו ממשלתנו בעולם הזה. בעולם הזה אנו המושלים, 'הפרעזידענט והפריים-מיניסטער', יחד עם השטן.

לפעמים הלה מכהן כפריים-מיניסטער ואני הפרעזידענט, ולפעמים הוא הפרעזידענט ואני הפריים-מיניסטער. זהו חבורה אחת, 'ס'איז איין טשולענט זענען מיר דא', ואילו את השי"ת משאירים בתוך ארון הקודש - על הצד שלשם אכן מכניסים אותו, ויש להסתפק אם לארון הקודש אכן מכניסים אותו.

יתכן שאדם יעבור כל ימיו ושנותיו ומדמה שהוא תופס מלאכים, והוא רק מסתפק האם הוא כבר גדול יותר מן המלאכים או עדיין לא, 'אָ מענטש קען אפּלעבען אַ לעבען הונדערט צוואנציג יאהר, ער מיינט ער כאפט דא מלאכים, ער איז שוין מסופק צו ער איז גרעסער פון אַ מלאך'.

בדבר אחד הוא בטוח - שהוא חשוב יותר מכל שאר בני האדם, כל הספק אצלו הוא רק אם הוא כבר חשוב יותר מהמלאכים. וכשעולה למעלה, מעיקרא דדינא פירכא, שנמצא שהוא קטן יותר מהאנשים הקטנים ביותר.

זהו העולם הפוך, וכלשון חז"ל 'עולם הפוך ראיתי'. בודאי שהוא עולם הפוך, כי למעלה בשמים זה עולם הפוך לגמרי. מי שאצלנו נחשב וראוי כדי לתת לו עליות שישי ושלישי, שם למעלה אין לזה אפילו גלילה. מי שבעינינו חשוב רק כדי לתת לו גלילה, למעלה זוכה לשישי ושלישי, לפי שהתהלך בדרך של 'והצנע לכת עם אלוך'. עולם הפוך לגמרי.

כשהלך לקנות מלבושים היתה מחשבתו הראשונה עם איזה מלבוש ירשים יותר את הבריות, זהו ההיפך ממידת

לתלמיד חכם, וגם לבש בגדים מכובדים.

אמנם התלבש בבגדים צנועים ולא לבש כובע אדום, אך אוי ואבוי לצניעות כזו, כי כל מחשבותיו מונחים בזה שיוכל להיראות אדם מכובד, ועם איזה כובע עליון יהיה לו מקום יותר מכובד, ועם איזה בגד יקבל מקום יותר מכובד. אם זהו הצניעות, עם הצניעות שלכם ועם החשיבות שלכם, מקומכם הוא בתחתונים.

"אוך און וויי צו דער צניעות, אַ צניעות ווי וועל איך שוין אויסקוקען, מיט וועלכער קאפעלוטש פארנעם איך אַ שענערער מקום, מיט וועלכער סוט פארנעם איך עפעס אַ חשוב'ערער פלאץ. דאס איז דער צניעות, מיט ענקערער צניעות, מיט ענקערער חשיבות, גייטס ביי די תחתונים, דארט איז ענקער מקום".

עליונים למטה

'עליונים למטה' - כי השי"ת אינו רוצה להיות עמהם יחד, וכמה שיהיו רחוקים יותר מהשכינה, כך יטיב לשכינה, יואס ווייטער פון די שכינה, אזוי איז רוהיגער די שכינה!!!

חוץ, כשעומד לקנות בגד או מנעלים או כובע עליון, אין הוא הולך להלביש את עצמו בבגדים, אלא שהולך להמציא הנתיב איך להראות עצמו לאחרים, באיזה כובע עליון יראה עצמו לאחרים, באיזה רעקל יראה עצמו לאחרים, באיזה מנעלים יראה עצמו לאחרים, איך יוכל להרשים עצמו על אחרים.

הלה הולך לדאוג לעצמו צינורות איך להראות עצמו לאחרים, איך יוכלו לקחת ממנו תמונות טובות, והוא דומה לאחד שעומד להתלבש באופן מהודר לפי שידוע שעומדים לקחת ממנו פיקטשערס. לכן הוא מתהדר בלבשו, כדי שייראה טוב בפיקטשערס, טוהט ער זיך שוין איינמאל גוט צופיצען און צופיקסען ער זאל אין די פיקטשערס גוט ארויס קומען.

אנו מסתכלים על זה כליצנות, כשרואים מצד אחד את ה"פיקטשער מאכער" עומד בצד, והשני יודע שהפיקטשער מאכער עומד לעשות לו תמונה, ולכן הוא מיפה עצמו יותר ויותר, דא גיט ער זיך נאך אַ קוועטש, און דא גיט ער זיך נאך אַ רייב, און דא גיט ער נאך אַ פיקס'.

הצניעות. וכן מי שמחשבתו מונח בזה שדיבורו תהיה באופן שישא יותר חן בעיני הבריות, זהו ההיפך ממידת הצניעות ועל ידי כן שולט באדם עין הרע. וכל הרע שולט באדם על ידי כן. 'אין לך יפה מן הצניעות'.

מי שהילוכו היא במידת הצניעות, שמסתיר כל מעלותיו וכל מידותיו הטובים על ידי זה מתגדל בקדושה. מי שמכנס כל תורתו וכל הקדושה וכל מעלותיו ומידותיו הטובים בתוך עצמו ואינו מראה אותם לאחרים, כשהוא משאיר הכל בתוכו, הכל גדל בתוכו, 'ציוואקסט דאך עס דאך אין זיך'.

אמנם מי שהנהגתו הוא להיפך, מי שכל המעלות והמידות שיש בו הוא רק כדי להראות בחוץ, ובפנימיותו הוא ריק לגמרי, וכל מה שיש לו הוא רק כדי להראות לחוץ, דאס גאנצע איז נישט מער ווי אַ שויב, אַ ווייזאכטס', שהתורה שיש לו הוא כדי להראות לאחרים, וכן שאר מעלותיו הם כדי להראות לאחרים.

להתאים עצמו לפיקטשער מאכערס
מי שמחפש כל העת דרכים ומהלכים להראות כלפי

התכריכים הוא "פורים שפילער", וואס ער טוהט איז ער צוגעפיקסט פאר די פיקטשערס, ס'איז אַ "פורים שפילער" פון דער טאג וואס ער ווערט געבוירען, מיום עמדו על דעתו, ביז דער טאג וואס מ'לייגט איהם אריין מיט די תכריכים, איז ער איין לאנגער "פורים שפילער"!!!

אכץ אצל שאר ה"פורים שפילערס" הוא תופס מקום טוב ונחשב ל"עליון" אצל שאר ה"פורים שפילערס", כי גם הם עסוקים באותו שפיל, ולכן הוא נחשב לעליון אצלם.

גם אצלנו הוא נחשב לעליון, כי אנו נותנים לו הכבוד הגדול ביותר כאילו הוא אדם חשוב, אַ לייטישער מענטש, אַ אדם חשוב, בעל מעלות גדול. אומרים עליו שהוא טוב לשמים ולבריות, צו גאט און צו לייט איז ער, וכמו שאר הלשונות שיש בעולם, כי בספר המילים יש עליו כמה מיני הגדרות טובים, שהוא למדן וצדיק, אַ ערליכער איד, שיש בו כל המעלות וכל המידות הנכונות והראויות.

אך יתכן מאוד שבשמים דנים אותו כ"פורים שפילער" מיום עמדו על דעתו ועד ליום

אותם שעומדים מהצד מסתכלים על זה כ"פורים שפיל" מתוך צחוק, אבל יתכן הדבר שהאדם יחיה את כל ימי חייו באופן זה, שכל תנועותיו וכל עשיותיו שעושה במשך כל ימי חייו הם לצורך ה"פיקטשער מאכער".

האדם עומד יומם ולילה לפני ה"פיקטשער מאכער", וממתין כל העת שה"פיקטשער מאכער" יקח ממנו את התמונה, ושיצא מזה צורתו הנאה.

כך חי לו האיש וכך ועוברים עליו כל ימי חייו. בכל מקום שנעמד ובכל מקום שפונה הוא מחפש איך ומה ידבר כדי שימצא חן בעיני הבריות, איך יתלבש כדי שיחזיקו ממנו, ואיך יעשה מעשים טובים באופן שיתחשבו הפיקטשער מאכערס במעשיו הטובים.

בכל משך ימי חייו, כל היום והלילה עמד והיטיב עצמו לקראת הפיקטשערס, אַ גאנץ לעבען טאג און נאכט טוהט ער זיך צופיקסען פאר די פיקטשערס. כל מה שעשה היה כדי להיטיב את מראהו בפיקטשערס, שהיה "פורים שפילער" מיום עמדו על דעתו.

במשך תקופה ארוכה, עד לאותו יום שמניחים אותו עם

שפירש רש"י שבלי מידה זו לא היתה שבירת הלוחות.

לחטוף מידת הצניעות

יש ללמוד מחז"ל עד כמה צריך האדם לברוח מהמידה הרעה של הרצון להראות את עצמו, שצריך האדם לחטוף מידת הצניעות, שכן היפך הצניעות זהו מידה רעה שיכולה לרמות את האדם במשך כל ימי חייו.

"א מענטש קען אדורך גיין דעם גאנצען לעבען מיט אַ טעות, ער לעבט אין אַ טעות ער לעבט אין אַ עולם השקר, אין אַ מחשבה און אַ מהלך פון שקר לעבט ער אָפּ אַ גאנץ לעבען. ער מיינט ס'איז לכת עם אלוקיך, אבער ס'איז נישט קיין לכת עם אלוקיך, לכת עם אלוקיך איז 'והצנע'.

האדם מסוגל לעבור כל ימי חייו עם טעות זו, שיחיה בכל ימי חייו בתוך עולם השקר מתוך טעות, שיחיה כל ימי חייו מתוך מחשבה ומהלך של שקר, שמדמה שהוא חי באופן של 'לכת עם אלוקיך', אבל למעשה אין זה לכת עם אלוקיך, כי 'לכת עם אלוקיך' שייך רק כשיש 'והצנע'.

שיניחו אותו עם תכריכים, "פורים שפילער" לתקופה ארוכה, 'א לאנגער "פורים שפילער". וכשעולה למעלה, הרי שכמה שיתרחק מכביכול יהיה יותר טוב, 'וואס ווייטער פון כביכול איז געזונטער'.

'והצנע לכת' - הוא 'עם אלוקיך', אבל אם חסד ב'הצנע', מרחיקים אותו הרבה, מאחר שבמשך ימי חייו התרחק הרבה מהשי"ת, אזי גם למעלה יהיה מורחק מהבורא, כי במקום ששם עמד כל ימי חייו, שם יעמוד למעלה.

אך כשהאדם חי כל ימי חייו במהלך החיים של 'לכת עם אלוקיך', שאין מי שרואה אותו ואין מי שידע ממנו ואין מי ששומע ממנו, ולכן בעינינו הוא שייך לתחתונים, והוא אחד שמכבדים אותו בגלילה, ער איז אַ "גלילה איד". כשיעלה למעלה יראו שהוא היה יהודי שהלך כל ימי חייו בדרך ה', באופן של 'לכת עם אלוקיך'. וזה שעשה במשך כל השנים את הרעש מסביבו, 'דער וואס האט געמאכט דער ווינט ארום זיך', הוא בגדר של 'עליונים למטה'.

מידה זו היא המידה ששברה את הלוחות הראשונות. כמו

זכה וזכה את הרבים, זכות הרבים תלוי בו

היות שזכינו ב"ה והגליון השבועי מופץ בכמה ערים, יש הזדמנות למי שליבו חפץ לזכות את הרבים ולקחת חבל בהוצאות ההפצה של הגליון בעירו, ויבוא על שכרו.

אפשר לפנות למערכת חידו"ת של רבינו,
למספר טעלעפאן 9 EXT 1-718-854-2290.

בברכה והערכה
מערכת החידו"ת של רבינו